2025-ci il "Konstitusiya və Suverenlik İli"dir

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpa olunduğunu, 2025-ci ildə Konstitusiyanın qəbul edilməsinin 30-cu və Vətən müharibəsində qələbənin 5-ci ildönümünü nəzərə alaraq Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə 2025-ci il ölkəmizdə "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilmişdir.

Bu qərar hüquqi dövlətçilik və suverenlik dəyərlərinin möhkəmləndirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Suverenlik və dövlətçilik müstəqil dövlətlərin varlığını və inkişafını təmin edən əsas amillərdir. Bu anlayışlar təkcə dövlətin hüquqi və siyasi əsaslarını deyil, həm də milli kimliyini və birliyini ifadə edir.

(davamı 7-ci səhifədə)

səh. 9

Prezident tərəfindən 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi, müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin və hüquq sisteminin inkişafında böyük rol oynayan iki əsas anlayışa diqqətin artırılmasını nəzərdə tutur. Bu qərarın əsas məqsədi Konstitusiyanın və dövlət suverenliyinin təbliği, hüquqi maarifləndirmənin gücləndirilməsi və gənc nəsildə dövlətçilik ruhunun daha da möhkəmləndirilməsidir.

İnkişaf üçün yeni mərhələnin başlanğıcı

Azərbaycanın müasir dövlətinin və hüquq sisteminin formalaşmasında ulu öndər Heydər Əliyevin müstəsna rolu olmuşdur. Müstəqilliyini yenidən əldə etmiş Azərbaycanın qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdən biri sabit hüquqi sistemin yaradılması və dövlət quruculuğunun əsaslarının möhkəmləndirilməsi idi. Bu sahədə əsas nailiyyətlərdən biri isə 1995-ci il noyabrın 12-də qəbul edilən Azərbaycan Konstitusiyası oldu. Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində qəbul edilən Konstitusiya ölkədə hüququn aliliyini təmin edərək sabitlik və tərəqqi dövrünün əsasını qoydu.

Konstitusiya qəbul ediləndən sonra ölkədə hüquqi və siyasi islahatlar həyata keçirildi, insan hüquq və azadlıqları təmin edildi. Azərbaycan Konstitusiyası insan hüquqlarını ali dəyər kimi qəbul edən, dövlət hakimiyyətinin bölünməsi prinsipini təsbit

1993-cü ildə Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı ölkədə siyasi sabitliyin bərpa edilməsinə və hüquqi islahatların aparılmasına imkan yaratdı. O dövrdə ölkə daxilində mövcud olan siyasi çəkişmələr, iqtisadi böhran və xarici təhdidlər hüquqi sistemin təkmilləşdirilməsini zəruri edirdi. Bu şəraitdə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni Konstitusiyanın hazırlanması prosesi başladı.

Ulu öndər Heydər Əliyev Konstitusiya layihəsinin hazırlanmasına xüsusi diqqət yetirirdi. Hər bir maddə şəxsən onun nəzarəti altında müzakirə olunurdu və Konstitusiya layihəsinin hazırlanmasında aşağıdakı əsas prinsipləri rəhbər tuturdu:

1. Dövlət müstəqilliyinin qorunması - Azərbaycanın milli maraqlarını və suverenliyini təmin edən hüquqi çərçivənin yaradılması.

2. İnsan hüquq və azadlıqlarının təminatı - Konstitusiya ilk növbədə insan hüquqlarını ali dəyər kimi qəbul etdi və vətəndaşların əsas hüquqlarını təmin etdi.

3. Hakimiyyət bölgüsü prinsipi - İcra, qanunvericilik və məhkəmə hakimiyyətinin sərbəst fəaliyyətini təmin edən balanslı idarəetmə sistemi yaradıldı.

4. Demokratik dövlət quruculuğu - Azərbaycan Konstitusiyası hüquqi dövlət və demokratik cəmiyyət quruculuğu üçün möhkəm baza rolunu oynadı.

1995-ci il noyabrın 12-də keçirilən ümumxalq referendumu ilə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası qəbul edildi. Bu Konstitusiya müasir Azərbaycanın inkişaf yolunu müəyyənləşdirən fundamental sənəd oldu. edən mütərəqqi sənəddir. Hüquqi dövlətin əsaslarını qoyan Konstitusiya, eyni zamanda Azərbaycanın beynəlxalq hüquq subyekti kimi fəaliyyətini tənzimləyən hüquqi çərçivəni müəyyən edir.

Son 30 il ərzində Azərbaycan Konstitusiyasına müxtəlif dövrlərdə dəyişikliklər edilmişdir. Bu dəyişikliklər, əsasən, ölkədəki sosial-iqtisadi və siyasi proseslərə uyğun olaraq idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsinə və vətəndaş hüquqlarının daha yaxşı qorunmasına yönəlmişdir.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi 1991-ci ildə bərpa olunduqdan sonra suverenliyin qorunması və möhkəmləndirilməsi əsas vəzifələrdən biri olmuşdur. Suverenlik - dövlətin daxili və xarici siyasətində tam müstəqil olması, beynəlxalq hüququn bərabərhüquqlu subyekti kimi fəaliyyət göstərməsi deməkdir. Azərbaycanın suverenliyinin qorunması, onun beynəlxalq aləmdə müstəqil qərarlar qəbul etməsi və milli maraqlarını müdafiə etməsi ilə bilavasitə bağlıdır.

Prezident İlham Əliyev 2003-cü ildə hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycanın suverenliyinin qorunması, beynəlxalq arenada mövqeyinin gücləndirilməsi və ərazi bütövlüyünün bərpası istiqamətində ardıcıl və qətiyyətli addımlar atmağa başladı. Onun rəhbərliyi altında aparılan daxili və xarici siyasət suverenliyin daha da möhkəmlənməsinə və ölkənin dayanıqlı inkişafına xidmət etdi.

Cənab İlham Əliyevin əsas strategiyalarından biri Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə müstəqil siyasət yürütməsi və milli maraqlarını qətiyyətlə müdafiə etməsi oldu. Prezidentin çoxvektorlu xarici siyasəti sayəsində Azərbaycan həm Qərb ölkələri, həm də region dövlətləri ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq qurmağa nail oldu. Bu yanaşma ölkənin xarici təzyiqlərdən qorunmasını və suverenliyinin möhkəmlənməsini təmin etdi.

Prezident İlham Əliyevin enerji diplomatiyası sahəsindəki uğurları Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyini təmin edən əsas amillərdən birinə çevrildi. "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin reallaşdırılması və digər strateji enerji layihələri Azərbaycanın Avropa və dünya üçün mühüm tərəfdaşa çevrilməsinə səbəb oldu. Bununla yanaşı, enerji müstəqilliyi dövlətin siyasi və iqtisadi suverenliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynadı.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə suverenliyin bərpası istiqamətində atılan ən mühüm addım Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi oldu. 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində Ermənistanın işğalı altında olan torpaqlar azad edildi və Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan sərhədləri bərpa olundu. Bu yalnız hərbi qələbə deyil, həm də suverenliyin tam bərpası demək idi. İlham Əliyevin liderliyi və diplomatik səyləri nəticəsində postmüharibə dövründə bölgədə yeni geosiyasi reallıq formalaşdı və Azərbaycan regionda söz sahibi olan güclü dövlətə çevrildi.

Prezident İlham Əliyev daxili siyasətdə də suverenliyin möhkəmləndirilməsi üçün bir sıra islahatlar həyata keçirmişdir. Əsas istiqamətlərdən biri hüquqi sistemin təkmilləşdirilməsi və şəffaf idarəetmənin təmin edilməsi olmuşdur. Ölkədə məhkəmə-hüquq islahatları genişlənmiş, elektron hökumət və rəqəmsal xidmətlərin tətbiqi ilə idarəetmə sisteminin səmərəliliyi artırılmışdır.

Eyni zamanda İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan iqtisadi islahatlar ölkənin dayanıqlı inkişafını təmin etmişdir. Azərbaycanın enerji resurslarından əldə etdiyi gəlirlər qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilərək iqtisadiyyatın diversifikasiyası təmin olunmuşdur. Bu da iqtisadi müstəqilliyin güclənməsinə və suveren siyasətin davam etdirilməsinə imkan yaratmışdır.

Azərbaycan Konstitusiyasının qəbul edilməsində ulu öndər Heydər Əliyevin rolu, suverenliyin qorunması və möhkəmləndirilməsi istiqamətində Prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin təməlində duran əsas faktorlardır. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə qəbul edilən Konstitusiya hüquqi dövlət quruculuğunun əsasını qoyduğu kimi, İlham Əliyevin qətiyyətli siyasəti də Azərbaycanın suverenliyini qoruyaraq ərazi bütövlüyünün bərpasını təmin etdi.

2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi bu tarixi nailiyyətlərin əhəmiyyətini bir daha vurğulayır və Azərbaycanın gələcək inkişafı üçün yeni mərhələnin başlandığını göstərir. Azərbaycanın hüquqi və siyasi sisteminin təkmilləşdirilməsi, dövlət suverenliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində görülən işlər ölkənin müstəqil, güclü və nüfuzlu dövlət kimi dünya arenasında mövqeyini daha da möhkəmləndirəcəkdir.

Azər KƏRİMLİ,
Milli Məclisin deputatı.